

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม

➤ กิจกรรมที่ ๑ สถาบันพระปกเกล้า จับมือ สอวช. พัฒนานโยบายสาธารณะอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ สถาบันพระปกเกล้า ดร.ถวิลวดี บุรีกุล รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล ดร.ศรัณยู หมั่นทรัพย์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง นางณัชชาภัทร อมรกุล ผู้อำนวยการวิทยาลัยการเมืองการปกครอง พร้อมด้วยฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ให้การต้อนรับ ดร.กิติพงศ์ พร้อมวงศ์ ผู้อำนวยการ สอวช. ดร.สิริพร พิทยโสภณ รองผู้อำนวยการ และคณะ เพื่อลงนามบันทึกความร่วมมือการพัฒนานโยบายสาธารณะอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ณ ห้องรับรองสถาบันพระปกเกล้า

ข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

- (๑) ดร.ถวิลวดี บุรีกุล รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
- (๒) นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล
- (๓) ดร.ศรัณยู หมั่นทรัพย์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง
- (๔) นางณัชชาภัทร อมรกุล ผู้อำนวยการวิทยาลัยการเมืองการปกครอง พร้อมด้วยฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
- (๕) ดร.กิติพงศ์ พร้อมวงศ์ ผู้อำนวยการ สอวช.
- (๖) ดร.สิริพร พิทยโสภณ รองผู้อำนวยการ และคณะ

ผลจากการมีส่วนร่วม

เป้าหมายสำคัญที่ได้จากการมีส่วนร่วมในครั้งนี้

- (๑) เพื่อผลักดันผลงานการศึกษาวิจัยที่เป็นนวัตกรรมทางสังคม (Social Innovation) ที่สำคัญ
- (๒) การขับเคลื่อนให้พัฒนาไปสู่การกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะ (Policy Advocacy) ปรับปรุงข้อกำหนดให้สามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อช่วยให้ปัญหาด้านต่าง ๆ ของประเทศได้รับการแก้ไข นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในอนาคต

การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

สถาบันพระปกเกล้า และสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ได้ร่วมกันในการขับเคลื่อน การศึกษาวิจัยในมิติสังคม อาทิ การลดความขัดแย้งด้วยกระบวนการสันติวิธี ธรรมาภิบาล สิ่งแวดล้อม ความเป็นประชาธิปไตย และการศึกษาด้าน กฎหมาย เป็นต้น จึงลงนามบันทึกความร่วมมือการพัฒนานโยบายสาธารณะอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

➤ กิจกรรมที่ ๒ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อใช้ซอฟต์แวร์ในการส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยและความสามัคคี ในสังคม

สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับ โรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ ๔๐ คน ได้แก่ นักเรียนชุมนุมวิทยาศาสตร์ทางทะเล และครูที่ปรึกษา กิจกรรมครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลังเยาวชนในฐานะที่เป็นซอฟต์แวร์ ทบทวนสิ่งที่มีอยู่และสิ่งที่ทำไปแล้ว ตลอดจนร่วมกันวางแผนขยายผลการดำเนินงาน เพื่อใช้พลังเยาวชนเป็นซอฟต์แวร์ในการส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยและความสามัคคีในสังคมต่อไป เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗ ณ ศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ทางทะเล โรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา

ในการนี้ ได้รับเกียรติจาก นายเวท คาวี รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน เป็นกล่าวต้อนรับ และ ดร.ถวิลวดี บุรีกุล รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า กล่าวเปิดและกล่าวถึงความสำคัญของพลังเยาวชนในฐานะซอฟต์แวร์ ต่อจากนั้น เป็นการจัดกระบวนการระดมความเห็นและวางแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีทีมวิชาการจากสถาบันพระปกเกล้า ร่วมเป็นวิทยากรกระบวนการ ได้แก่ ดร.ถวิลวดี บุรีกุล ดร.นิตยา โพธิ์นอก ดร.จรรุวรรณ แก้วมะโน และนางสาวอินทอร แสงอรัญญา

ข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

- (๑) นายเวท คาวี รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน
- (๒) ดร.ถวิลวดี บุรีกุล รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
- (๓) ดร.นิตยา โพธิ์นอก
- (๔) ดร.จรรุวรรณ แก้วมะโน
- (๕) นางสาวอินทอร แสงอรัญญา

และมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ ๔๐ คน ได้แก่ นักเรียนชุมนุมวิทยาศาสตร์ทางทะเล และครูที่ปรึกษา โรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี

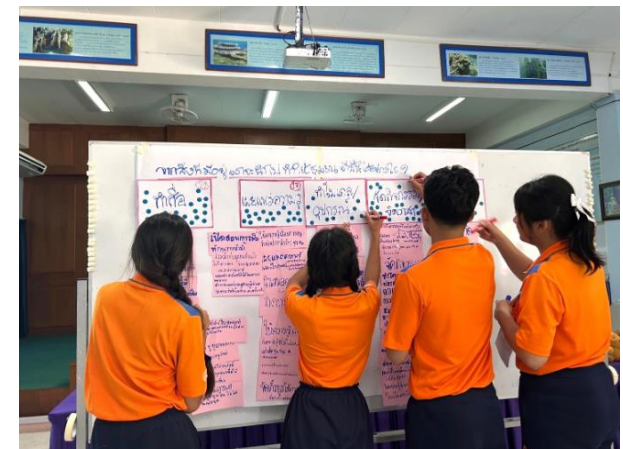
ผลจากการมีส่วนร่วม

ผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้แบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นเพื่อวางแผนกิจกรรมที่จะขับเคลื่อนต่อ ได้แก่

- ๑) การจัดกิจกรรม/จิตอาสา เพื่อปลูกจิตสำนึกการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของคนในชุมชน
- ๒) การทำสื่อเพื่อเผยแพร่ สร้างจิตสำนึก และสร้างเครือข่าย ในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล
- ๓) การเผยแพร่ความรู้ การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและการใช้พื้นที่ทางทะเล

การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อใช้ซอฟต์แวร์ในการส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยและความสามัคคีในสังคม สถาบันพระปกเกล้าได้รับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมระดมความคิดเห็นเพื่อวางแผนกิจกรรมที่จะขับเคลื่อน ไปดำเนินการกำหนดเป็นแนวทางในการการทำสื่อ เผยแพร่ สร้างจิตสำนึก และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับกลุ่มเป้าหมายใหม่ในการประชุมครั้งต่อ ๆ ไป

➤ กิจกรรมที่ ๓ เวทีวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันนิติบัญญัติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง “มุมมองกฎหมายเด็กและเยาวชน จาก สยามพารากอนถึงป่าบัวผันสู่การแก้ไขหรือแก้แค้น”

สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และ United Nations Development Programme: UNDP จัดเวทีวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันนิติบัญญัติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง “มุมมองกฎหมายเด็กและเยาวชน จากสยามพารากอนถึงป่าบัวผันสู่การแก้ไขหรือแก้แค้น” ณ ห้องประชุมสัมมนา B๑-๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และถ่ายทอดสดทางเพจ Facebook : สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้า

ช่วงแรกของกิจกรรม เป็นการกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมเวทีสัมมนา (ผ่านออนไลน์) โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อิสระ เสรีวัฒนวุฒิ รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า และกล่าวเปิดการสัมมนาโดย นางอิริน่า กอร์ยูนโนว่า (Ms. Irina Goryunova) รองผู้แทนโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย ต่อด้วย การบรรยายพิเศษ เรื่อง “สิทธิเด็กและเยาวชน ภายใต้ระเบียบโลกใหม่: The Rights of Juvenile within The New World Order” โดย นายสันติ ศิริธีระเกษม ผู้เชี่ยวชาญด้านคุ้มครองเด็ก UNICEF ประจำประเทศไทย และ การบรรยาย เรื่อง “สิทธิเด็กและเยาวชน บนหลักความรับผิดชอบทางกฎหมายในบริบทไทยบริบทโลก ” Juvenile Rights under Legal Accountability Frameworks in Thai and Global Contexts." โดย ศาสตราจารย์กิตติคุณวิทิต มันทาภรณ์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากนั้น เป็นการอภิปราย เรื่อง “จากสยามพารากอนถึงป่าบัวผันสู่การแก้ไขหรือแก้แค้น” โดย นางทิวา ณ นคร ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก ดร.น้ำแท้ มีบุญสุลั้ง เลขานุการรองอัยการสูงสุด ดำเนินรายการ โดย ดร.นันทวิสิทธิ์ ตั้งแสงประทีป อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ในช่วงท้ายของเวทีอภิปราย เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมงานซักถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งเวทีวิชาการ มีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม อาทิ บุคลากรจากรัฐสภา และภาคประชาชน

เวทีวิชาการ “มุมมองกฎหมายเด็กและเยาวชน จากสยามพารากอนถึงป่าบัวผันสู่การแก้ไขหรือแก้แค้น” จัดขึ้นเนื่องจากตระหนักถึง ปัญหาของเด็กและเยาวชนที่มีการก่ออาชญากรรมหลากหลายรูปแบบ รวมถึงอาชญากรรมที่ร้ายแรง การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น ทำให้เกิดการสูญเสียอย่างใหญ่หลวงต่อผู้เกี่ยวข้อง ทั้งผู้เสียหาย ครอบครัวผู้เสียหาย และสมาชิกในสังคม ด้วยเหตุนี้ จึงถึงเวลาที่ต้องหันมาพิจารณาถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดร้ายแรง

ถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทย ควรคำนึงถึงปัญหาความรุนแรงที่เกิดจากการกระทำของเด็กและเยาวชน หากจะปกป้องเด็กและเยาวชนควรปกป้องให้ถูกวิธี แก้ไขให้ถูกจุด รัฐควรมีวิธีการที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญาร้ายแรงโดยให้สอดคล้องกับกฎหมายและอนุสัญญาว่าด้วยเด็ก และที่สำคัญคือการคำนึงถึงผู้เสียหาย ซึ่งการจัดเวทีวิชาการนี้ จะได้นำความรู้ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ไปศึกษาต่อยอด ปรับใช้กับการพัฒนาระบบกฎหมายของประเทศไทยต่อไป

ข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

- ๑) วิทยากร จำนวน ๖ คน
- ๒) เด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก จำนวน ๖ คน
- ๓) เจ้าหน้าที่สถาบันพระปกเกล้า จำนวน ๑๐ คน
- ๔) เจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕ คน
- ๕) เจ้าหน้าที่ UNDR จำนวน ๑ คน

และผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม อาทิ บุคลากรจากรัฐสภา และภาคประชาชน จำนวน ๗๔ คน รวมทั้งสิ้น ๑๐๒ คน

ผลจากการมีส่วนร่วม

ผู้เข้าร่วมเวทีฯ ได้เสนอความเห็นดังนี้

- ๑) ผู้บรรยายได้เสนอความเห็น โดยพิจารณาแบ่งตามสถานะเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับการทำผิดทางอาญาแตกต่างกันไปเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) กลุ่มเด็กในสถานะเหยื่อ (๒) กลุ่มเด็กที่ถูกอ้างว่ากระทำผิด แต่แท้จริงแล้วเป็นเหยื่อ และ (๓) กลุ่มเด็กที่กระทำผิด โดยกลุ่มแรกต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิเด็กกลุ่มนี้ตามอนุสัญญาเด็ก รัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ส่วนกลุ่มที่สอง เป็นกรณีเด็กและเยาวชนที่ใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกแล้วถูกรัฐดำเนินคดีอาญา รัฐต้องงดเว้นดำเนินคดีและนิรโทษกรรมกับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ พร้อมเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกในพื้นที่ปลอดภัย และกลุ่มสุดท้าย รัฐต้องใช้มาตรการทางคดีอาญาเป็นทางเลือกสุดท้ายและใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น โดยรัฐต้องเลือกกระบวนการทางเลือกนอกจากการดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญาและพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดอาญาก่อนเสมอ
- ๒) สำหรับวงสนทนา “จากสยามพารากอนถึงป่าบัวผันสู่การแก้ไขหรือแก้แค้น” ดร.น้ำแท้ มีบุญสร้าง เห็นว่า แนวโน้มการมุ่งหวังใช้กฎหมายที่รุนแรงขึ้นและกระบวนการยุติธรรมจัดการกับเด็กและเยาวชน ไม่สามารถบรรลุผลได้ เพราะองค์กรและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมขาดทั้งความรู้ เครื่องมือ และงบประมาณที่จะจัดการกับปัจจัยเบื้องหลังหรือแวดล้อมที่ทำให้เด็กและเยาวชนกลายมาเป็นผู้กระทำความผิดทางอาญาได้ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องขจัดปัจจัยเบื้องหลังและแวดล้อมดังกล่าวให้หมดสิ้นก่อน
- ๓) นางนิชา ณ นคร ได้กล่าวว่า ถ้าสังคมไทยมีครอบครัวที่แข็งแรง ถ้าระบบสนับสนุนครอบครัวรัฐมีอยู่จริง และถ้าระบบนิเวศทางสังคมไม่อุดมไปด้วยหลุมดำ ไม่มีทางที่เด็กและเยาวชนจะกระทำผิดได้เลย
- ๔) “การแก้ปัญหาระยะนี้ได้ เราต้องการผู้ใหญ่ที่เชื่อในตัวเรา แม้แต่ในห้วงเวลาที่เราไม่เชื่อด้วยซ้ำว่าเราจะดีได้” คำพูดจากเด็กที่เคยเป็นอดีตผู้กระทำความผิดอาญาที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมบ้านกาญจนาภิเษก

การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้า จะได้นำข้อสรุปจากจัดเวทีวิชาการ “มุมมองกฎหมายเด็กและเยาวชน จากสยามพารากอนถึงป่าบัวผันสู่การแก้ไขหรือแก้แค้น” ไปพิจารณาดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำข้อคิดเห็นมาใช้ในการพัฒนาการทำงานตามภารกิจของสถาบันให้ดียิ่งขึ้นไป

➤ กิจกรรมที่ ๔ สสร. จัดอบรม “สันติวัฒนธรรมในสถานศึกษา รุ่นที่ ๒”

ระหว่างวันที่ ๗ - ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ณ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๗ จังหวัดยะลา สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลาและสมาคมการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา จัดการอบรม “สันติวัฒนธรรมในสถานศึกษา รุ่นที่ ๒” นำโดย นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล พร้อมด้วยนักวิชาการ พนักงานเจ้าหน้าที่ นายอาหมิน กะตะแซ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา อาจารย์ไพศาล อาแซ นายกสมาคมการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา ดร.สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร ผู้บริหารโรงเรียนเราะห์มานียะห์ จังหวัดสงขลา และเครือข่ายสถานศึกษาในจังหวัดยะลา ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความเข้าใจ และสร้างแกนนำในการสร้างเครือข่ายสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษา โดยมีโรงเรียนนำร่อง ๙ โรงเรียน จาก ๗ อำเภอในจังหวัดยะลา ได้แก่ โรงเรียนมุสลิมศึกษา โรงเรียนอิสลามศึกษา โรงเรียนปัญญาวิทยา โรงเรียนแสงจริยธรรมวิทยา โรงเรียนรัศมีศาสน์อนุสรณ์ โรงเรียนสุทธิศาสน์วิทยา โรงเรียนบิสตาริวิทยา โรงเรียนธีรวิทยา และโรงเรียนจงฬามูลนิธิ

โครงการสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษารุ่นที่ ๒ เน้นความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนที่เข้าร่วม มีการสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันด้วยแนวคิดการอยู่ร่วมกันระหว่าง ไทยพุทธ ไทยเชื้อสายจีนและมุสลิม เป็นการขับเคลื่อนต่อเนื่องมาจากโครงการในรุ่นที่ ๑ ซึ่งนักเรียนได้จัดทำโครงการเป็นที่เรียบร้อย ในเรื่องการสร้างจิตสาธารณะ การให้บริการชุมชน การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย การสานสัมพันธ์ที่กับน้องในโรงเรียน การให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต การรณรงค์ต่อต้านการใช้ความรุนแรง โครงการรุ่นที่ ๒ นักเรียนได้นำเสนอการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขความรุนแรงในโรงเรียน เช่น โครงการเยียวยาจิตใจ การสานสัมพันธ์ที่สู่น้อง การให้ความรู้ ความเข้าใจเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

- ๑) นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า
- ๒) ดร.ชลัท ประเทืองรัตนา นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า
- ๓) เจ้าหน้าที่สถาบันพระปกเกล้า จำนวน ๓ คน

- ๔) นายอาหมีน กะตะแซ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา
- ๕) นายไพศาล อาแซ นายกสมาคมการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา
- ๖) ดร.สุรชัย ไวยวรรณจิตร ผู้บริหารโรงเรียนเราะห์มานียะห์ จังหวัดสงขลา
- ๗) ผู้เข้าอบรมจำนวน ๕๔ คน จาก ๙ โรงเรียน โรงเรียนละ ๖ คน ประกอบด้วย ครูพี่เลี้ยง ๑ คน และนักเรียน ๕ คน ได้แก่
๑. โรงเรียนมุสลิมศึกษา	อำเภอเมืองยะลา
๒. โรงเรียนธรรมอิสลามศึกษา	อำเภอยะหา
๓. โรงเรียนปัญญาวิทยา	อำเภอกรงปินัง
๔. โรงเรียนแสงจริยธรรมวิทยา	อำเภอรามัน
๕. โรงเรียนรัศมีศาสน์อนุสรณ์	อำเภอบันนังสตา
๖. โรงเรียนสุทธิศาสน์วิทยา	อำเภอธารโต
๗. โรงเรียนปิสตารีวิทยา	อำเภอธารโต
๘. โรงเรียนธีรวิทยา	อำเภอเบตง
๙. โรงเรียนจงฬามูลนิธิ	อำเภอเบตง

ผลจากการมีส่วนร่วม

๑. เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครู นักเรียนโรงเรียนเอกชนไทยพุทธ ไทยจีน ไทยมุสลิมที่สอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ ทำให้เข้าใจ บริบทพื้นที่ วัฒนธรรม วิถีชีวิตซึ่งกันและกัน
๒. นักเรียนได้นำเสนอการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขความรุนแรงในโรงเรียน เช่น โครงการเยียวยาจิตใจ การสานสัมพันธ์พี่สู่น้อง การให้ความรู้ ความเข้าใจเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
๓. ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว มีแนวโน้มในการพัฒนาโลก เช่น คณะกรรมการ ชมรมสันติวัฒนธรรม และศูนย์ไกล่เกลี่ยในสถานศึกษา

การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

๑. การขับเคลื่อนสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษา จำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม บริบทที่แตกต่างกัน การจะส่งต่อองค์ความรู้ ให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยทั้งภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงความมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้เกิดผลสำเร็จ อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เห็นคุณค่าของกันและกันและ สามารถลดความรุนแรงทุกระดับทั้งทางกาย วาจา ใจ โครงการสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษาจะมีความยั่งยืนได้ จะสัมพันธ์อย่างยิ่งกับผู้นำ ผู้บริหารในสถานศึกษาจึงต้องทำความเข้าใจกับผู้บริหารให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ต่อส่วนรวม

๒. การผลักดันต่อผู้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น กระทรวงศึกษาธิการ อาจพิจารณาผลักดันเรื่องสันติวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยตั้งกลไกให้มีผู้รับผิดชอบงานดังกล่าว อาจเป็นในรูปแบบของ คณะกรรมการ คณะทำงานส่งเสริมสันติวัฒนธรรม และจัดให้มีการฝึกอบรม หรือมีการเรียนการสอนที่สอดแทรกหลักสูตรด้านสันติวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับบริบทแต่ละพื้นที่ โดยอาจเริ่มจากพัฒนาผู้บริหาร ผู้สอน และให้ผู้สอนผลักดันสู่นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาของตนเองต่อไป

